

LENINA KAROGS

VISU ZEMJU PROLETĀRIESI,
SAVIENOJĪETIES!

SESTDIEN,
1986. GADA
2. AUGUSTĀ
Nr. 92 (5476)

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš
1950. gada aprīļa.
Maksā 3 kap.

RAŽA - 86: novāksim laikus un bez zudumiem!

Pārskats

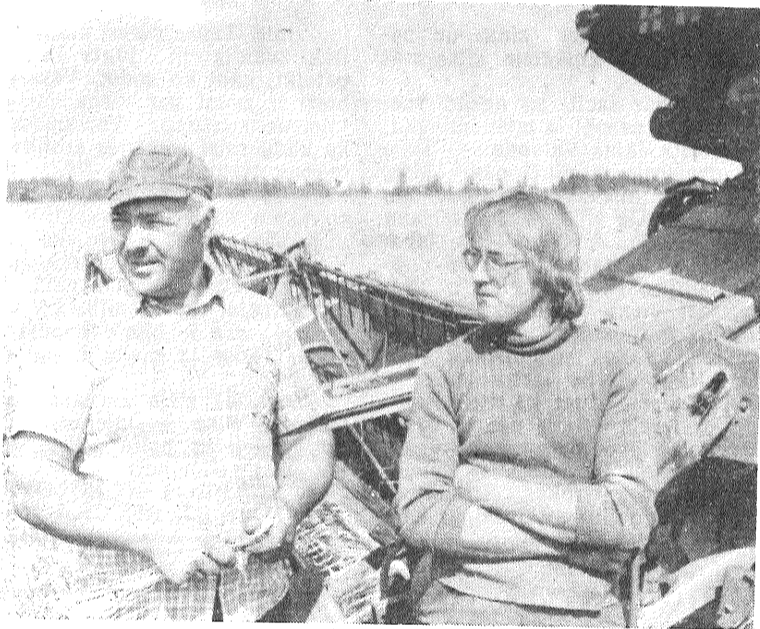
par graudaugu novākšanu,
zemes aršanu un
lopbarības salmu sagatavošanu
līdz šā gada 1. augustam
(pēc RARA dispečerdienesta
datiem)

Saimniecība	Novākts graudaugu procentos	Apārts zemiem procentos	Sagatavots salmu lopbarībai tonnās
«Krasnij Oktjabrj»	27	70	156
K. Marksa	27	47	216
«Rīts»	21	103	120
Raiņa	21	93	10
«Sarkanā ausma»	20	46	225
Lenina	18	75	—
«Vārkava»	18	65	40
Oškaina	17	73	259
«Dzintars»	17	36	130
«Sīlukalns»	14	28	60
Kirova	12	63	26
Rušonas p. s.	12	46	42
Rudzātu p. s.	11	56	—
«Zelta vārpa»	11	45	30
M. Gorkija	9	81	30
«Dubna»	9	34	—
Suvorova	7	60	—
«Nākotne»	6	51	14
Dzeržinska	5	43	30
Aglonas p. s.	2	71	—
RAJONĀ	14	58	1388

Oškaina kolhozā ražas novākšana sākās pirms nedēļas. Tagad labības plauja rit jau masveidā. Saimniecībā strādā daudzi pieredzējuši kombainieri — iepriekšējo gadu socialistiskās sacensības uzvarētāji, kā arī jaunie, kuriem šī vasara ir pirmā labības novākšanas darbos.

ATELĀ: starp jauniešiem kombainieriem labākais veikums patlaban ir Jānim Juškenam (no labās). Darbs sokas tāpēc, ka blakus vālu dzen komunistu Savēlī Gavriloš — otrās vietas ieguvējs saimniecības kombainieru sacensībā pagājušajā gadā un pieredzējis darbautzinātājs.

J. SILICKA foto

Ziemas rapsi — visās saimniecībās

Pēdējā laikā daudz uzmanības veltīts ziemas rapša audzēšanas paplašināšanai. Šī kultūra ir bagāta ar augu valsts olbaltumvielām un taukvielām. Selekcionāri izaudzējuši dzīvniekiem, kas nesatur eļļa nevēlamas erukttauskābes un aģiniekām toksisko sinepju glikozīdu, turklāt graudos ir visās aminoskābēs.

Ar rapsi var bagātināt lopu un putnu barības racionus, tas ir lēta zaļbarība agrā pavasarī un vēlā rudenī, kad ganībās nepietiek zāles, un tāpēc zaudējam daudz piena un gaļas. Turklāt no sēklīm iegūst eļļu, kura ar savām vērtīgajām īpašībām ir noderīga pārtikā. — saka rajona agrorūpnieciskās apvienības galvenais agronoms Jānis Kivlenieks.

— Kā līdz šim rajonā audzēts rapsis? Mums zināma tikai viena saimniecība, kas ar to pērn nodarbojās plašos apmēros — kolhozs «Vārkava»...

— Šī saimniecība rapsi audzēja 72 hektāros. Nedaudz bija iesējuši Suvorova kolhoza un kolhoza «Rīts», bet tur nebija ievērotas agrorūpnieciskās prasības, un sējumi iznīka.

Lai iegūtu labu ražu, augsne savlaicīgi jāapara, labi jānomēsl. Lauks pirms sējas kvalitatīvi jāapstrādā, katrā ziņā jānošūc vai jānoplanē, jo sadiģst tās sēklas, kuras ir uz paaugstinājumiem, bet ielaplās, nokļuvušas mitrumā, iznīkst, un sējumi izretinās. Pareizās attiecībās jānodrošina fosfora un slāpekļa mēslojums,

nav ieteicams SAP (šķidrās amonija polifosfāts), jo šim augam vajadzīgs sērs, bors, magnijs, bet to nav SAP. Jānodrošina arī superfosfāts vai ar bora piedevu. Rapsis ir prasīgs pēc kalcija, tāpēc lauki jākalpo.

— Kāpēc rapsis jāiesē tik agri — līdz 20. augustam?

— Lai augi paspētu izveidot spēcīgu sakņu sistēmu, tā saukto konusu. Rudzī cerošanās mezglā līmenī iztur mīnus 13 grādu zemū temperatūru, rapsis — līdz mīnus 12 grādiem. Ja saknes ir vājas, nav izveidojušās rozetes ar sešām līdz astoņām lapām un iesēm kātiem, augi ir vāli un neizturīgi pret salu.

— Saimniecībās nereti jautā: kādas sējmašīnas izmantot?

— Var lietot dārzenu sējmašīnu SON-2,8, graudu un zālāju sējmašīnu SL-11 vai somu «Juko».

— Kā ir ar sēkļu?

— Pagaidām rapsi sēkļu nevaram saņemt no republikas. Šogad, lai izpildītu sējas uzdevumu, pietiks ar krājumiem, kas ir kolhozā «Vārkava». Tie sagatavoti līdz vajadzīgajai izsējas kondīcijai.

— Soruden rapsi planots iesēt pāris simtu hektāru platībā...

— Tas ir maz. Lai pilnībā apmierinātu rajona saimniecību vajadzības, rapsis jāaudzē apmēram 1 000 hektāros. Katrā saimniecībā ar rapsi jāapsēj vismaz 30 hektāri. Desmit hektārus tad varēs izmantot lopu piebarošanai agrā pavasarī, desmit — zaļbarībai rudenī, desmit — sēklai. Tie lauki, kur rapsi audzē zaļbarībai rudenī, jāapsēj līdz 5. augustam (izsējas norma ir 10 — 15 kilogrami uz hektāru), bet graudiem un zaļbarībai vai skābarībai pavasarī paredzētie — no 10. līdz 15. augustam (izsējas norma ir 7 — 8 kilogrami uz hektāru). Sēklas iestrādā ne dziļāk par 2 centimetriem, laukus viegli pieveļ.

— Vai ir vēl kādas īpatnības rapša audzēšanā?

— Lauki jāizvēlas ne tuvāk par puskilometru no citiem krustzieļiem, lai nepielautu saļaukšanos. Vienā tīrumā nav ieteicams sēt atkārtot agrāk par pieciem gadiem. Sēkļu lauki jānovāc ar graudaugu kombainiem pilngatavības fāzē.

Kā priekšgāzes rapsis nodrošina augstas graudaugu ražas. Jo ierobežo sakņu puves, dezinficē augsni, uzlabo augsnes fitosantitāro stāvokli un bagātina ar organiskām vielām.

A. RANCĀNS

— svinību atklāšanas mitiņš pie piemiņas akmeņa «Par padomju varu kritušajiem». Pēc tam aicinājumus bruņi uz Aivieksti, lai godinātu kritušo piemiņu Aiviekstes foršēšanas kauļu vietā. Pīkst, 16.00 — svinīgais mitiņš Vietalvas Brāļu kapsos, bet svinību izskaņš — koncerts Veselas līcī.

S. BEBRE.

Vietalvas muzeja jaunākā zīnātniskā līdzstrādniece

DARBAM SLAVA!

Par panākumiem, kas gūti, pildot vienpadsmitās piecgades uzdevumus un socialistiskās saistības lauksaimniecības produkcijas ražošanā un pārstrādāšanā, PSRS Augstākās Padomes Prezidijs ar 1986. gada 7. jūlija dekrētu apbalvojis ar PSRS ordeniem un medaļām lielu grupu Latvijas PSR agrorūpnieciskā kompleksa uzņēmumu un organizāciju kolhoznieku, strādnieku un speciālistu. Preiļu rajonā apbalvoti:

AR ĻENINA ORDENI

Konstantīns Aizupietis — Pauriņš — kolhoza «Sarkanā ausma» mehanizators, Tekla Spūle — kolhoza «Vārkava» brigadiere;

vienības traktorists mašīnists, Aleksandrina Upeniece — kolhoza «Sarkanā ausma» mehanizētās slaukšanas meistare, Arnolds Sevels — Oškaina kolhoza mehanizators;

AR DARBA SARKANĀ KAROGA ORDENI

Valentīna Anspoka — kolhoza «Sarkanā ausma» vecākā sēklkopības agronome, Jānis Vucēns — rajona agrorūpnieciskās apvienības padomes priekšsēdētājs, Ēvalds Znotiņš — Lenina kolhoza traktorists, Aleksandrs Ivanovs — Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas brigadieris, Genorova Kondavniece — sovhoza «Rušona» mehanizētās slaukšanas meistare, Domicela Livmane — K. Marksa kolhoza lopkope, Francis Pudulis — M. Gorkija kolhoza mehanizators, Ija Tolstopjatova — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» laukkopības brigādes brigadiere;

AR MEDAĻU

«PAR DARBA VARONĪBU»

Nikodims Balcars — starp kolhožu celtniecības organizācijas atslēdznieks operators, Jānis Bivbāns — Raiņa kolhoza šoferis, Aivars Bilzēns — Lenina kolhoza traktorists, Konstantija Broka — Dzeržinska kolhoza lopkope, Osvalds Vanags — «Lauktechnikas» rajona apvienības mašīnists, Jāzeps Vasilevskis — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» galvenais inženieris mehāniķis, Praskovja Vasiljeva — Preiļu līnū fabrikas šķirotāja, Ivans Vojevoda — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta galdnieks, Vasilijs Volkovs — sovhoza «Rudzāti» mehanizators, Zinaīda Vjake — Dzeržinska kolhoza lopkope, Pēteris Galīšs — Suvorova kolhoza šoferis, Jāzeps Gorožnieks — M. Gorkija kolhoza mehanizators, Dmitrijs Jegorovs — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta ceha priekšnieks, Jānis Kacars — rajona galvenais veterinārārsts, Antons Kivlenieks — sovhoza «Rušona» šoferis, Vjačeslavs Klimanovs — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta brigadieris, Jānis Lukjanskis — kolhoza «Vārkava» mehanizētās slaukšanas meistars, Juris Maskalāns — kolhoza «Dzintars» šoferis, Jekaterina Moskovaja — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» mehanizētās slaukšanas meistare, Vladislavs Prikulis — kolhoza «Nākotne» šoferis, Valentīns Stepanovs — Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta gāzes un elektrometinātājs, Genovefa Trupa — Kirova kolhoza mehanizētās slaukšanas meistare;

AR MEDAĻU

«PAR IZCILU DARBU»

Monika Aizpuriete — kolhoza «Zelta vārpa» mehanizatore, Emīlija Broka — M. Gorkija kolhoza lopkope, Jānis Valters — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» šoferis, Skaidrīte Voīno — Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta meistare, Francis Griubusts — «Lauktechnikas» rajona apvienības šoferis, Galaktions Gruzdovs — Suvorova kolhoza lopkopis, Leonards — Jānis Zarīņš — kolhoza «Nākotne» šoferis, Roberts Kampāns — K. Marksa kolhoza laukkopis, Anfīza Kirilova — kolhoza «Vārkava» lopkope, Boļeslavs Kraupšs — Kirova kolhoza galvenais veterinārārsts, Janīna Lazdāne — kolhoza «Dzintars» lopkope, Kira Loginova — Preiļu līnū fabrikas brigadiere, Anfīlija Mežāka — kolhoza «Zelta vārpa» lopkope, Valentīna Rubina — Dzeržinska kolhoza mehanizētās slaukšanas meistare, Jānis Sudņiks — sovhoza «Rušona» traktorists mašīnists, Tatjana Čermnieka — kolhoza «Zelta vārpa» lopkope, Solomanida Čumačenko — Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas armatūras izgatavotāja, Monika Jaudzema — sovhoza «Aglona» putnkope,

AR ORDENI «GODA ZIME»

Janina Valtere — kolhoza «Zelta vārpa» galvenā zootehniķe, Verners Veide — Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta direktors, Pēteris Zulkulis — Preiļu siera rūpnīcas direktors, Pēteris Kalnamala — kolhoza «Rīts» mehanizators, Antonina Kraupša — sovhoza «Aglona» putnkope, Bronislavs Laižāns — Kirova kolhoza priekšsēdētājs, Nikolajs Lukjanskis — kolhoza «Dubna» mehanizators, Varvara Paškova — Lenina kolhoza lopkope, Pelageja Radionova — sovhoza «Rudzāti» lopkope, Aleksandrs Semjonovs — sovhoza «Aglona» mehanizators;

AR II PAKĀPES DARBA SLAVAS ORDENI

Marija Krupko — kolhoza «Zelta vārpa» jaunlopu nobarošanas meistare, Antonina Stepankova — kolhoza «Krasnij Oktjabrj» mehanizētās slaukšanas meistare, Jānis Stīvriška — kolhoza «Dubna» šoferis;

AR III PAKĀPES DARBA SLAVAS ORDENI

Viktorija Vilkošta — M. Gorkija kolhoza lopkope, Nikolajs Ivansons — Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta strādnieks, Anna Kižlo — Raiņa kolhoza mehanizētās slaukšanas meistare, Jānis Kolalis — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta operators, Jānis Lukjanskis — Oškaina kolhoza šoferis, Zenta Nikiforova — Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas strādniece, Antons Pastars — Kirova kolhoza šoferis, Valentīna Pudule — Lenina kolhoza mehanizētās slaukšanas meistare, Jānis Skraučs — sovhoza «Rudzāti» mehanizators, Kārlis Slūka — kolhoza «Sīlukalns» mehanizators, Georgijs Spūlis — «Latvijas agrokīmijas» rajona ap-

Vietalvā, skaudro atmiņu ceļos

Kā aizvien augusta pirmajā svētdienā, arī šogad 3. augustā Vietalvā notiks tradicionālās novada atbrīvošanai veltītās svinības. Kā parasti šā būs satikšanās vieta 130. latviešu strēlnieku korpusa cīņtājam, lai atcerētos svaļmāinās 1418. Lielā Tēvijas kara dienas, lai noliktu galvas kritušo biedru atdusas vietā. Ik gadus veterāniem līdzī lērodas

arī bērni un mazbērni, lai dziļi sirds ieslēgtu tēvu un vecēvu skarbo kara ceļu atmiņas. 3. augustā no plkst. 10.00 lūsu apskatei būs atvērts Lielā Tēvijas kara muzejs, kura ekspozīcija stāsta par mūsu novada atbrīvošanas kaujām 1944. gada augustā. Pie muzeja notiks Lielā Tēvijas kara veterānu reģistrācija. Plkst. 12.00

3. augustā —
Dzelzceļnieku diena

niecība jau strauji attīstījās. Bija sajūta, ka jono ātrvilciens — ja no tā atpaliksi, tad ne mūžam vairs nepanāksi. Atpalikt negribējās, un jauneklīgs iestājās Daugavpils dzelzceļa tehnikuma neklātienes nodaļā. Pēc diploma saņemšanas J. Vaivodu norikoja darbā par dzelzceļa stacijas priekšnieku Līvānos. Te arī nobūts darba sardzē vairāk nekā divdesmit piecus gadus.

Tie, kuri bieži izmanto dzelzceļa pakalpojumus, zina, cik grūti personīgi sastapt stacijas priekšnieku (protams, tā tas ir lielos satiksmes mezglos). Līvānos (te ir ceturtais kategorijas dzelzceļa stacija) priekšnieks vienlaikus izpilda arī dežuranta vai pat kasiera pienākumus. Ja tāda nepieciešamība rodas.

Ar J. Vaivodu tikos viņa darba vietā. Kā tikai te nav! Uz pulsta, kas nesen uzstādīts, milzum daudz dažādu podziņu, lampiņu. Ko kurš signāls nozīmē, to, bez šaubām, saprot tikai dzelzceļnieki. Visa šī «saimniecība» ir dzelzceļa iecirkņa precīza atveide shēmās — par vilcienu kustību, par signalizācijas sistēmas darbību. Paskatījies uz pulsti, Jānis Vaivods momentā orientējās si-

ru mainība. J. Vaivods uzteic savus tuvākos palīgus — stacijas dežurantes Annu Vanagu, Olgu Jemeljanovu, Valentīnu Caupovu.

Daudz rūpju rada vagonu, kuri adresēti Līvānu rūpniecības uzņēmumiem, izkraušana un piekraušana. Soda naudas — tā ir, tā teikt, galējās sankcijas. Kā šo darbu pamatā uzlabot? Un visus ierosinājumus, kas tapuši kādā kolektīvā, Jānis Vaivods jo uzmanīgi izstudē. Atzinīgi tiek vērtēti Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpniecības transporta dienesta darbs, būvmateriālu un konstrukciju kombināta racionalizatoru veikums, bet stikla fabrikas vīriem jāuzklausa bargi vārdi — par vagonu postīšanu, to dīkstāvēm. Secinājums — šis cilvēks savu darbu prot, par tā rezultātiem ir norūpējies. Šis fakts ir pamats tam, ka viss stacijas kolektīvs cenšas darboties saliedēti, tādējādi nodrošinot plānu izpildi. Par kolektīva darba prasmīgu vadīšanu Jānis Vaivods apbalvots ar Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstu, saņēmis daudz citu pamudinājumu.

Viņu Līvānos pazīst gandrīz visi. Arī viņš daudzus pasāzierus

Drava uz riteņiem

Visi, kas brauc garām, Preiļu — Līvānu šosejas malā ierauga zilu «vagoniņu». Tuvāk apskatot, tas izrādās stropu rindas divos stāvos uz automašīnas piekabes. Platforma novietota ziedošā ābolu lauka vidū. Saulainajās dienās ap to tinas vesels bišu mākonis. Viss plašais lauks san no čaklajām strādātājām, kuras pa pilienam vāc nektāru un apputeksnē lauku, lai te cilvēki varētu ievākt labu sēklu ražu.

Kādreiz kolhozs «Nākotne» liekas summas maksāja citiem, lai ļauj izmantot bites ābolu sēklas lauku apputeksnēšanai. Tagad paši tiek galā, ietaupa līdzekļus. Uz vienas šādas platformas, ko viegli var pārvadāt no viena lauka uz otru, uzmontēti 24 stropi — vesela drava. Izgatavota arī otra pārvietojamā drava, izmantotot traktora piekabi. Uz tās vienā stāvā uzmontēti 18 stropi.

Ideja par pārvadājamo kompaktu dravu izveidošanu radās biškopējam Antonam Korsakam, pārskirstot žurnāla «Pčelovodstvo» («Biškopība») komplektu. Saimniecībā atradās norakstīta automašīnas ZIL piekabe, kuru vajadzēja mazliet pielabot. Noņēma sānu bortus, bet gala bortos izgriezta spraugas, atstājot malas stropu platumā — lai ērtāk un labāk varētu sastiprināt konstrukciju. Uz platformas katrā malā izvietojas pa sešām bišu mājiņām, vidū palika eja, kur var novietot inventāru, rīkus.

Otrs biškopējs Jānis Cepurņeks prot strādāt ar elektrometināšanas aparātu. Divatā viņš, sametināja karkasu, uz kura uzstādāmas vēl sešas bišu mājiņas katrā platformas malā. Tās pa āriem ir grozāmas uz stieniem, transportēšanas stāvoklī ar skrejām sagriež uz vidu, pārsēd ar pārvalku un var doties uz nākamajam lauku vai citām bišu ganībām.

Kolhoza «Nākotne» biškopēju jauninājums guvis plašu piekrišanu un leņķību. Nesen saimniecībā nolika rajona biškopju seminārs, kurā par dravu uz riteņiem stāstīja A. Korsaks.

A. MEZMALIS

BILETE KOPEJĀ VAGONĀ

— BŪT UZMANĪGAM PRET CILVĒKIEM, BŪT ALLAŽ KOPĀ AR VIŅIEM — TĀDS IR LĪVĀNU DZELZCEĻA STACIJAS PRIEKŠNIEKA JĀŅA VAIVODA DZĪVES KREDO

Sasveicinās viņš mazliet neparasti — labā roka vispirms viegli pieskaras formas cepurei un tikai tad pastiepas pret atnācēju. Karavīra maniere. Arī stāja — stalta, nevainojama. Bet sirmie mati vieš cieņu un uzticību. Tādu mēs viņu redzam uz perona — sagaidot un pavadojot neskaitāmus vilcienus. Liekas, šis cilvēks ir piesūcies tāluma vēju.

Kad es, pavisam vēl «zaļš» puika, sāku strādāt uz dzelzceļa, pirmās, ko ievēroju un kas uz mūžu palika atmiņā, bija šeit valdošā precizitāte un gandrīz militāra disciplīna. — atceras Līvānu dzelzceļa stacijas priekšnieks Jānis Vaivods.

Toreiz, tas bija pirms četrdesmit gadu, Vaivodu ģimenē auga astoņi bērni, un nebija viegli pirmajā pēckara gadā šo kuplo salmi padzināt un apģērbt. Palīdzību piedāvāja mātes brālis: «Lai viens brauc dzīvot pie manis uz Krustpili». Šī ideja visvairāk par prātām bija septiņpadsmitgadīgajam Jānim. Tēvocis bija dzelzceļnieks un iveda zēnu sev tuvā pasaulē. Jānis pir-

moreiz uzvilka formas svārkus (tiesa, tie bija darba svārkī), likās, ka kļuvis sev pavisam tikams. Apkārt bija tik daudz interesanta, un nieks vien šķita reizumis visai pasmagais darbs — bagāžas vagonu izkraušana, perona slaucīšana.

Centīgo jauneklī drīz vien ievēroja, un sākās viņa kāpiens pa dienesta slīpni — svērājs, kravu pieņēmējs, pārmijnieks, vilcēnu sastādītājs, operators. Sīem darbiem nepieciešamas iemaņas tika apgūtas pašmācības ceļā. Ar apskaužamu spīti un mērķtiecību. Pēc pieciem gadiem Jānim Vaivodam tika uzticēti Krustpils dzelzceļa stacijas dežuranta pienākumi. Tagad Jānis beidzot apjauta, ka viņam pietrūkst profesionālu zināšanu: dzelzceļa saim-

tuācijā, var sniegt zināšanas un paskaidrojumus kolēģiem citās stacijās.

— Mēdz sacīt, ka nekādi mehānismi nespēj aizstāt cilvēku, — stāsta Jānis Vaivods. — Taču uz dzelzceļa tā gluži nav. Mēs, lūk, pārmijnieka darbu uzticējām tehnikai. Un automātika teicami visu paveic. Ar vecajiem labajiem pārmijniekiem dažreiz visādā gadījumā. Cilvēks vien ir. Nesen arī vienā pārbrauktuvē leriķojām automātiku, un radās iespēja vairākus strādniekus sūtīt uz citiem darba iecirkņiem.

Līvānieši, tāpat kā viss Baltijas dzelzceļš, strādā pēc tā dēvētās baltkrievu metodes: paaugstinot tehnikas izmantošanas līmeni, izbrīvē darba rokas. Strādājošo izpeļņa palielinās, samazinās kad-

lepazinis. Tāpēc nereti gadās, ka tiek zvanīts un lūgts kaut ko pateikt, kaut ko nodot. Vasarā jo bieži ir zvani par vienu vai otru vilciena atiešanu. Var padomāt, ka kādu reizi atskanēs atbilde — te nav izziņu birojs. Nē, Jānis Vaivods nekad tā nesacīs. Viņš cilvēkam pacietīgi izskaidros.

Kāpēc tas tā? Tāpēc, ka Jānis Vaivods pats reiz nopircis biļeti — braucienam uz visu mūžu. Ne jau kupejā, ne uz mīksta matrača. Nē. Tā ir biļete kopējā vagonā. Tādos ik dienu brauc darba vīri.

Pagriežas ziļa sarkanā krāsā iezīmētā puse — vilciens apstājas, pagriežas baltā — ripo tālāk. Tāls vēl ir ceļš.

I. KOROLOVA
J. SILICKĀ foto

Cilvēks un viņa darbs

SILTUMS, KAS NEGAIST CAUR GADIEM

— 30 GADUS SAVAI SKOLAI IR UZTICĪGS RUDZĒTU VIDUSSKOLAS SKOLOTĀJS KAZIMIRS ANSPOKS

Gadās, skolas ceļā satikdami šo cilvēku ar mugursomu, no kuras spraucas dēļiņu gali vai citi koka gabali, paziņas taujā: «Ko, vai malku ved uz skolu?». «Atnāciet,» viņš atsmeļ, «redzēsiet, ka mani kabinetā ir siltāki.»

IR jau arī. Ir cilvēciski silti šajos zīmēšanas, rasēšanas, darbmācības kabinetos Rudzētu vidusskolā, silti viņa — skolotāja Kazimira Anspoka — audzēkņu sirdīm viņa labestības sirsniņajā starojumā. Bet mugursomas saturs? To nebūt nav paredzēts atdot sadegšanai liesmās, tas, paklaudamies launo prātu fantāzijai un brieduma gadu pieredzes vadībā, pārņem jaukās lietās. Tām, kas tikko nāk saskarē ar darbmācību, iespēja strādāt ar bērzu, egli. Vecāko klašu «speciem» tiek kas vērtīgāks — ābeles, oša materiāli. Tos ošus jau viņš pats atpīrk no kāda saimnieka, kura māja tika nojaukta. Pats gādāja par sastrādāšanu, žāvēšanu. Mugursomā pamazām vien kokmateriāls aizceļoja uz skolu. Un kā bija ar to melno ozolu? Izlido materiālu kokapstrādes darbiem viņš izceļa no upes, ilgi pūtināja salmu guļvietā, tos regulāri mainot. Nolikts žūt «savīem spēkiem», ozols būtu saplaisājis, bet salmi pamazām vien uzņēma mitrumu. Nu tapa brīnišķīgs materiāls darbam.

Skolotāja Kazimira Anspoka vārds rajona pedagogiem nav svešs. Šogad aprīlī trīdesmitgadī, kopš Rudzētu vidusskolā viņš māca zīmēšanu, rasēšanu un darbmācību. Skolotāja darbs atvien ir ticis mērīts ar citu darbu. Ar viņa audzēkņu darbu. Ar pamatu stingrību, uz kuriem stāv jaunais cilvēks. Ir liela vara dotā Kazimira Anspoka rokās — pirmām kārtām jau darbmācības skolotājs šodien ir tas, kas sāk

skolēna gatavošanu darba dzīvei. Liek pamatus estētisko jūtu veidošanai, un daudzliel, iespējams, praksē nekad vairs nevajadzēs pasaules redzējumu izlikt krāsās uz papīra, bet nepieciešamība redzēt, vēl vairāk, tiekties pēc skaistā un to izkopt savā tuvumā, būs palikus.

Šī skolotāja audzēkņi — tradicionāls kontingenta papildinātājs Rēzeknes lietiskās mākslas skolā. Talantīgi mākslinieki noformētāji, kam piedevām nāk līdzī Rudzētos gūta neatlaidība. K. Anspoka audzēkņi ir arī regulāri labāko vietu ieguvēji rajona tēlotājmākslas olimpiādēs. Piemēram, šogad no šāda mēroga pasākuma no 17 jaunajiem rudzētiešiem 12 atgriezās kā godalgotu vietu ieguvēji. Pērn — deviņi, aizpērn — astoņi. Bet, varbūt, svarīgākā par šiem skaitļiem ir tie ikdienas rīti, kad ap pulksteni astoņiem pie kabineta durvīm skolotāju sagaida ar autobusu atbraukušie bērni: «Skolotāj, pastrādāsīmi!». Un šie vārdi otrreiz atkārtojas pēc pusdienā, kad, gaidot reisa autobusu, lai nokļūtu mājās, zēni labprāt izvēlas darbošanos ar kaltiem, ēvelēm, virpu, un top kāda jauna lieta skolai, pašiem vai mātei dzimšanas dienā.

STARP citu par ēvelēm. Un par entuziasmu un ieinteresētību. Nē, vispirms tomēr par ēvelēm. Kad un kāpēc šis darbarīks — ērts un drošs arī tad, ja iegūlis nelestrādātās delnās, pazudis no mūsu veikāliem, atbrīvojot vietu savam vārdabrilim

pēc nosaukuma, taču neparocīgām, pārlieku modernizētām sava primārā uzdevuma veikšanai. Grūti nākas skolām sagādāt nepieciešamos darba rīkus — obligāto priekšnosacījumu sekmīgai skolu reformas un pašas dzīves izvirzītajai prasībai jauniešus sagatavot darbam. Arī izejmateriālus. Nevar noliegt — pērn centralizēti no rajona izglītības nodaļas saņēma ozola dēļus, taču ne pēc kvantitātes, ne pēc kvalitātes jauno daiļamatnieku un skolotāju prasībām neatbilstošus. Kaut arī tas nav paredzēts skolas mācību programā, bet tā kā šodienā mūs mudina uz jaunradi ikvienā vietā, kur novecojuši priekšraksti kavē gaitu uz priekšu, vai zēniem nederētu iemācīties arī to posmu, kā no meža pārnākt koks, kā tas sagatavojams, lai pēc tam būtu lietojams?

Tik bieži mūsu sarunā ar skolotāju Kazimīru Anspoku ir leģendārais humors, un te nu tas jau kļūst par sarkasmu, kad viņš saka: «Ja es savu skolēnu vecākiem pajautātu — parādiet sava dēla ēveli vai kādu citu darba rīku, reti kurš to varētu izdarīt. Ja es pajautātu, parādīt, kādas un cik alkoholisks dzērienu pudeles «katram gadījumam» jūs turat mājās, reti kurš to nevarētu izdarīt». Te, protams, vairst nevar runāt par grūtībām rīku iegādē, jo uz ikdienišķu pircēju daudzi skolām izziutām ierobežojumi nēmaz neattiecas. Te esam norākuši jau pie solītās sarunas par entuziasmu un ieinteresētību.

Cik bieži vecāku gadagājumu skolotāju vārdos nākas dzirdēt, ka, mainoties paaudzēm, mainījusies attieksme pret jaunradi. Kur nu tās skaistās vasaras, kad vienu dienu nedēļā visi pulcējās

un devās klejojumos pa apkārtni zīmēt no dabas. Stāvēja uz Ošas tilta un pūlējās krāsās izlikt to mākonu skreju, kas virs galvām, un to, kas mūžam mainīgajā strauvē. Dienas, kad kolektīvi salika naudu un gādāja labas krāsas, papīru. Bija nesalīdzināmi vieglāk it kā viena tona skaņām, nu reizēm sēž kāds stūrģalvis klasē un paziņo: man nav papīra un es jau nebraukšu to meklēt.

TOMER skolotāja Kazimira Anspoka klasē disciplīna valda.

Nekad nevienam neesmu izraidījis no stundas ārā, pat ja viņš to būtu pelnījis. Kam kāds labums, ja pa to laiku stutēs koridora sienas? — viņš tā taujā un atbildi negaida, jo apstiprināšu atbildi jau saņēmis praksē. Rudzētu vidusskolas direktors Vladislavs Springiņš saka, ka prasme ar jautrību, ar labestību, ar trāpīgu humora vārdiem būt par situācijas noteicēju klasē skolotājam Kazimīram Anspokam cieņu un autoritāti sagādājis arī skolas kolektīvā. Un savukārt cieņas pilni bija arī vārdi, ko par jauno skolas vadītāju teica pieredzējušais pedagogs:

Mūsu direktors ir enerģisks, darbīgs. Gudrs kā vadītājs, jo nekad nepieļauj uzliesmot kīviņiem, kašķa meklēšanai, aizvainošanai. Aizevīgu enerģiju, kas draud izlauzties nelabvēlīgā attiecību saasinājumā, vienmēr leivirza darbā kopējai lietai.

Sādā labvēlīgā gaisotnē plaukusi arī paša skolotāja jaunrade — skolas estētiskais noformējums aizvien veiks viņa rokām, tāpat stendi, kas guvuši godalgas pat republikas mērogā.

— Kur meklējama sākotne

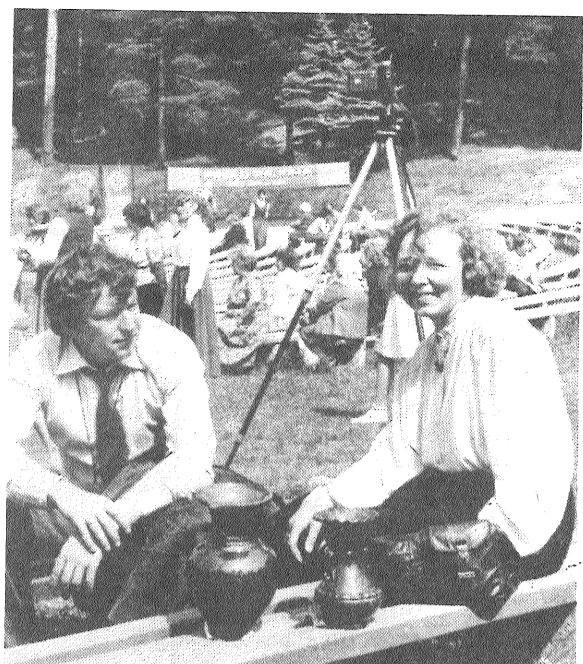
jūsu jaunradet? — pavalcāju cieniņajam pedagogam.

— Laikam iedzimta. Bet pēc tam nostiprināta. Kā šodien atceros tās senās trešdienas manā bērniņā, kad Preiļos bija tirgus. Jau kilometriem tālu ar brāli skrējām tēvam pretī, kad viņš atgriezās no tirgus. Vienmēr jaunās krāsas atveidams. Bērniņa manās atmiņās nāk ar krāsu stipro smaržu. Tad mēs abi ar brāli zīmējām. Tēvs, ieraudzījis, ja blēņojamies, vienmēr norikoja strādāt. Ja redzēja, ka zīmējām, klusu atkāpās un aizgāja. Māsa bija un ir veikla rokdarbiece.

Talanta iedzimtība turpinās. Pārcilāju paprāvo karikatūru kau-dzīti, ko Anspoku dēls (arī Kazimirs) sūtījis no armijas mājās. Jautrīe attēli no dienesta dzīves nereti aizstājuši vēstules, jo ko vēl var piebilst, piemēram, pie smieklīgā zīmējuma, kur jaun-kareivis pats piešū pogu vai ēd pirmās vakariņas. Nu Anspokam jaunākajam sākusies darba dzīve. Viņš, Rēzeknes lietiskās mākslas vidusskolas absolvents, strādā par noformētāju rajona patērētāju biedrībā. Ar meitas Daces rokdarbnieces prasmi mums nav nācies iepazīties, toties ar ko citu gan — mūsu laikrakstā bija publicēti fragments no viņas plašā pētījuma par kolhozu «Krasnīj Oktjabri» un Rudzātu sovhozu. Viņas (LVU studentes) darbs republikas studentu zinātnisko darbu konkursā ieguva 1. vietu.

Kazimira Anspoka vajasprieks ir bites. Mākalni. Te zied tās liepas un āboliņš, kur savu darba mūžu aizvada bites. Te ir tā vieta, kur cēlis, remontējais un izdalījis savas mājas skolotājs Kazimirs Anspoks ar savu dzīvesbiedri, arī pedagoģijas darba veterāni fizikultūras skolotāju Olgu Anspoku. Un simboliski šis vārds — Mākalni — raksturo abu skolotāju dzīves gājumu — kalnup.

L. RANCĀNE

NOVADA DZIESMĀS SKAN RĪGĀ

→ MŪSU REPUBLIKAS GALVASPILSETĀ AR PANĀKUMIEM NORITĒJA PREIĻU RAJONA TAUTAS MĀKSLAS DIENA

Republikas galvaspilsētā rajona Tautas mākslas dienā mūs sagaidīja karsta jūlija saule un viesmīlīgi rīdzinieki. Rajonu pārstāvēja septiņi folkloras ansambļi — Saunas, Riebiņu, Preiļu ciema, Zundānu, Preiļu siera rūpnīcas, Vārkavas vidusskolas un Aglonas, trīs deju kolektīvi — Līvānu stikla fabrikas, Peleču un Jersikas, trīs lauku kapelaš. Jau pirms sarīkojuma atklāšanas daudzi apmeklētāji vēlējas iegādāties Tautas lietiskās mākslas studijas «Dubna», Preiļu keramikas, pinēju darinājumus. Par pircēju uzmanības trūkumu nevarēja sūdzēties arī Preiļu kulināri, jo pēc spēka rausiem, piparkūkām un citiem gardumiem ātri vien izveidojās rinda.

Pirmie Mežaparku ar mūsu novada melodijām pieskandināja lauku kapelu muzikanti, brauk-

dami zirgu pajūgos pa Mežaparka alejām. Pēc tam notika svinīga Tautas mākslas dienu atklāšana.

Klātesošos sveica rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs Jānis Blaževičs. Ar dziesmām, nākdami no dažādām pusēm, sevi pieteica folkloras ansambļi, spēlēja lauku kapela.

Maskas — velniņi visus aicināja piedalīties tautas lietiskās mākslas tirdzīnā. Darbojās laimes aka. Par tautasdziesmu, sakāmvārdu varēja izvilkt laimes vēljumu vai velti no zilo ezeru novada.

Skatītāji ar interesi uzņēma Riebiņu folkloras ansambļa uzvedumu «Siena patalči», labprāt iesalstījās Zundānu folkloras ansambļa organizētajās rotāļās. Rotāju netrūka arī pie kafējnīcas

«Sprīdītis», kur uzstājās deju kolektīvi un Aglonas, siera rūpnīcas folkloras ansambļi, un parka bērnu sektorā, kur darbojās Vārkavas meitenes. Mežaparka Zālajā estrādē koncertēja arī pārejie rajona pašdarbības kolektīvi.

Noslēgumā visi pulcējās uz uzvedumu Zālajā teātra estrādē, kur piedalījās visi pašdarbnieki. Skanēja dziesmas, melodijas, kas veltītas jaunajai ražai, maizei, Annas un Jēkaba dienām. Klātesošos Annas un Jēkabus pašdarbnieki aicināja uz svētku estrādes, cienāja ar lauku maizi, sieru, pupām.

Mūs laipni uzņēma Rīgas Kultūras un atpūtas parka laudis, LPSR Kultūras ministrijas pārstāvji. Svētkos piedalījās daudzi mūsu novadnieki — arī rakstnieks Jānis Niedre, komponista Jēkaba Graubina tuvinieki un citi bijušie preiļieši.

Gribu pateikties visiem pašdarbniekiem, kolektīvu vadītājiem par ieguldīto darbu šo svētku veidošanā.

Paldies mūsu daiļlīdzinātājam Marijai Pastarei, Anitai Prikulei, režisora palīģiem Valentīnai Bričei un Anitai Určai, Terēzijai Jasiniskai, Intai Ancānei, noformētājiem Marijai un Oļegam Dubinim, Benītai Burmistrei, Silvijai Berezovskai, sabiedriskās ēdināšanas, rajona iekšlietu daļas, medicīnas darbiniekiem, Par transporta jautājumu kārtošāņu sirsnīgs paldies Pjotram Jegorovam.

Lai Preiļu rajona Tautas mākslas svētki Rīgā izdotos, daudz puļu ieguldīja saimniecību, iestāžu un uzņēmumu vadītāji, partijas pirmorganizāciju sekretāri, kuri mobilizēja savus laudis, atbalstīja mūsu ieceres un plānus. Pašdarbnieki lielu pateicību parādā rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājam Jānim Blaževičam un partijas rajona komitejas sekretārei Iridai Jansonai, kuri bija kopā gan gatavojoties sarīkojumam, gan svētkos.

M. LIVDĀNE,
rajona kultūras nodaļas vadītāja
ATTELOS:

— daudzi apmeklētāji vēlējas iegādāties mūsu novada tautas daiļamata meistaru darinājumus;
— lai svētki izdotos un būtu interesanti, daudz veica mākslinieciskie noformētāji Oļegs un Marija Dubiņini;

— «...es varēju danci vest likumīgu likumiem...». Savu prasmi skatītājiem rāda mūsu dejojāji;

— dzied Saunas ciema etnogrāfiskais ansamblis.

J. SILICKA foto

GADU SUDRABS

Aglonas ciemā sestdienas n vakarē, kad savu sudraba kāzu jubileju svinēja viena no stiprākajām ģimenēm — Valentīna un Aleksandrs Bogdanovi, valdīja svinīga atmosfēra. Tika iejūgti skaistākie padomju saimniecības «Agļona» zirgi, saposīti līnijrati, sarunāti kučieri, iejūgti vedēji,

viesi. Protams, svētkiem posās gan ciema izpildkomitejas, gan kultūras nama darbinieki un paši kāzīnieki.

Jo Valentīna un Aleksandrs Bogdanovi ir pratuši izveidot noturīgu ģimeni, izaudzinājuši čaklus bērnus. Dēls Aleksandrs mācās Aglonas vidusskolā, bet meita

Olga jau studē Rīgas Medicīnas institūtā, Valentīna Bogdanova — aktīva ciema kultūras nama pašdarbiece.

Svētku brīdī ciema kultūras nama skanēja atmiņu ieraksti, sudraba pāris dejoja valsī, no rādēm un draugiem saņēma apsveikumus.

I. GLUZINA,

Aglonas ciema kultūras nama direktore

Jaunu dzīvokļu atslēgas — skolotājiem

Nesen notikušajā Latvijas PSR vienpadsmitā sasaukuma Augstākās Padomes ceturtajā sesijā tika izskatīts jautājums «Par grozījumiem Latvijas PSR tautas izglītības likumā un dažos citos likumdošanas aktos sakarā ar vispārīzglītojošo un profesionālo skolu reformas pamatvirzieniem». Izskatot šo jautājumu, tika secināts arī, ka pirmajos divos darba gados skolu reformas apstākļos sabiedrība visumā vairāk sāks nodarboties ar skolu jautājumiem, vairāk jūtam partijas, padomju un komjaunatnes orgānu, skolu un darba kolektīvu vienota rīcība tautas izglītības politikas realizēšanā.

Ar šiem vārdiem sasauca Līvānu pilsētas izpildkomitejas nosādne, risinot dzīvokļu piešķiršanas jautājumus. Jaunā mācību gada priekšvakarā dzīvokļu at-

slēgas piešķirtas divām Līvānu 1. vidusskolas izglītības darba speciālistēm — A. Strodei un L. Prisiņai. Abu skolotāju ģimenes saņēmušas labiekārtotus divistabu dzīvokļus. Izpildkomiteja parūpējusies par pedagogiskā darba veterānu — Līvānu 2. vidusskolas direktoru I. Grigorjevu, pēc kura lūguma apmainīts dzīvoklis, taš ierādīts blakus skolai. Sadzīves apstākļi uzlaboti bērnu darza «Rūķīši» vadītājam Dz. Ceplei. Viņas divistabu dzīvoklis apmainīts pret trim istabām.

Pa vienai vienistabas koprītnēi nodots Līvānu 2. vidusskolas bērnu darza «Rūķīši» rīcībā.

Pilsētas izpildkomiteja gatavojas augustā izskatīt jautājumu par skolu reformas īstenošanu.

L. SILA

Vēstule ar komentāru

Kam lai sūdzas?

Ja tev ir labiekārtots dzīvoklis, tas, protams, ir lieliski. Bet tikai tad, ja šo māju apkalpo apzinīgi cilvēki. Dzīvojamā māja Līvānos, Rīgas ielā 57 a, jau kuro reizi kļūst par aprakstāmo «varoni» savā saimnieka — būvmateriālu un konstrukciju kombināta nolaidības dēļ. Kopš ekspluatācijas sākuma (māja — viena no pirmajām piecstāvu celtnēm pilsētā) neviens tajā nav veicis tā dēvēto tehnisko apkopi. Tiek izpildītas tikai mazākās irnieku prasības. Pat tās — nesavlaicīgi un ārkārtīgi sliktā kvalitātē. Ja vienu kļūmi novērš, tad līdzās kaut ko sabojā.

Piemēram, 1984. gada rudenī, remontējot pārplisuso cauruli 1. dzīvoklī, nācās uz laiku izslēgt ūdeni. Pēc remonta savukārt krānu atvēra nepilnīgi, un veselu gadu aukstais ūdens pirmās sekcijas dzīvokļos tikai pilēja. Ar lielām pūlēm izdevās pierunāt būvmateriālu un konstrukciju kombināta galveno enerģētiku Golobokovu un siltumtehniķi Mihailovu, lai viņi būtu tik laipni un pilnīgi atvērtu krānu. Toties tagad šīs pašas sekcijas dažos dzīvokļos vannas telpās caurules nesilda. Tāpēc tās ir aukstas, mitras, telpas pelē. Bet četrus dzīvokļos no pieciem dzīvo arī pirmskolas vecuma bērni, kuriem tik bieži vajag mazgāt apģērbu. Un to mēs saucam par labiekārtotu dzīvokli (!), bet ires maksu no mums iekasē tādu pat kā par normāliem dzīvokļiem.

Mēs, irnieki, uzskatām, ka būvmateriālu un konstrukciju kombināta grāmatvedības darbinieks mūs apskaita ziemas periodā, jo nepieciešamo siltumu mūsu mājas iemītnieki nekad nav saņēmuši. Viss ļoti vienkārši: lai ērtāk būtu aprēķināt, maksa par apkuri noteikta visiem mēnešiem līdzīga. Es, piemēram, maksāju par apkuri 3,45 rubļus un 1,70 rubļus par karsto ūdeni. 1984. — 1985. gada ziemā trīs mēnešus mēs saņēmām tikai 40 procentus no paredzētā siltuma. Tātad par 60 procentiem vajadzēja samazināt samaksu par apkuri un karstā ūdens piegādi. Lūk, aprēķins: $(3,45 \times 2 = 6,90 + 1,70 = 8,60) \times 3 \text{ mēn.} = 25,80 \text{ rub.}$; 60 procenti no 25,80 = 15,48 rub.), bet man ires maksu samazināja tikai par 3 rubļiem 09 kapeikām (60 procenti no $1,70 \times 3$).

Sos aprēķinus parādīju grāmatvedei, kura iekasē ires maksu. Viņa savukārt paskaidroja, ka vienreiz ir aprēķināts un neviens pārēktinu netaisnis, jo visiem citiem tāpat rēķinot. Soreiz man gribētos uzināt, kas ir pilnvarots norādīt grāmatvedības darbiniecei, lai viņa ires maksu turpmāk rēķina precīzi? Nedomāju, ka uzņēmuma administrācija ir mudinājusi grāmatvedi neprecizitātei un cilvēku mānīšanai. Kāpēc tā notiek? Aiz amata neprasmes, paviršības, bet varbūt aiz vienaldzības pret cilvēkiem?

Tuvojas nākamā apkures sezona. Mēs to gaidām ar bažām, jo enerģētiskis un siltumtehnikis allaž aizbildinās ar nepietiekamo siltumu, ko dzīvojamā māja saņem no eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas. Vai tā nav alošanās, ja vienā otrā šīs mājas dzīvokli un kaimiņu mājās temperatūra ir pieņemama

— plus 18 — 20 grādi, bet citā — tikai 9 grādi siltuma. Tātad iespējams, ka nav noregulēta siltum-padeve un siltumapmaiņa, nav skatīti radiatori. Varbūt tieši atlikušajos vasaras un rudens mēnešos mūsu mājas saimniekiem — Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta atbildīgajiem darbiniekiem — ir laiks padomāt par savu saimniecību?

S. KRASEVSKA,

Līvānos, Rīgas ielā 57 a

REDAKCIJAS PIEBILDE:
Sikumi? Nebūt nē. Pārāk dārgi tie maksā Rīgas ielas Nr. 57 a mājas irniekiem. Starp citu, par šo māju un cilvēku neērtībām esam rakstījuši laikrakstā vairākkārt, taču kūtuma vezums nekust no vietas. Visam iepriekšējam kļūt nākušas nama saimnieku un irnieku nesaskaņas Ires maksas jautājumos.

Atbilstoši sanitārajiem normām. Lai ne tikai vēstules autorei S. Krasevskai, bet arī pārējiem šī nama iedzīvotājiem vairs nenāktos jautāt: «Kam lai sūdzas?»

Par līdzīgu jautājumu, vietumis skarot arī nama Rīgas ielā 57 a iedzīvotāju prasības, rakstījām 19. jūnijā laikraksta publikācijā «Vieglāk atteikt». Saņemta rajona dzīvokļu saimniecības pārvaldes priekšnieka V. Filimonova atbilde:

«Dzīvokļu saimniecības pārvaldes meistaram un dežurējošajam personālam norādīts, ka gadijums, kad viņiem uz laiku nav remontam nepieciešamās sanitāri tehniskās iekārtas, pasūtītājam jānorāda izpildes termiņš un laiks.

Vienlaikus darām zināmu, ka dzīvokļu saimniecības pārvaldei ir nepietiekami santehnisko iekārtu fondi (ūdensvada krāni — 5 gab., tualetes krāni — 2 gab. utt.). Dzīvokļu saimniecības pārvaldes darbinieki ar iedzīvotājiem veic izskaidrošanas darbu, kā pareizi ekspluatēt sanitāri tehniskās iekārtas».

Jā—ā—ā. Interesanta lieta. Pieņemsim, ka mājā Nr. ... aizsērējusi kanalizācija un apakšstāva irnieks par to ziņo dzīvokļu pārvaldei. Viņam telefoniski atbild, ka sakarā ar neesošo sanitāri tehnisko iekārtu kanalizāciju iztīrīs, piemēram, pēc nedēļas... Tā lieta patiešām sāk «smaržot» neparasti, un irniekam atkal būs jājautā: «Kam lai sūdzas?»

Labā lieta mācīt taupīt jaunu krānu. Bet ko darīt tad, ja tas gado gaitā sabojājies? Un cik ilgā periodā dzīvokļu saimniecības pārvaldei tad ir iedalīti divi, trīs utt. krāni? Dienal, nedēļai, varbūt gadam vai ilgāk?

Nesen, tiekoties ar Habarovskas novada darbalaudim, PSKP CK ģenerālsekretārs M. Gorbačovs norādīja: «Ir slikti, ja vadītāji nepārkārtojas, neprot uzklaut tautu un — pats galvenais — nerisina to, ko var ātri atrisināt uz vietas.»

Kā un kur pavadīt savu brīvo laiku?

Dārzeņu lauciņš vai īsts dārzs...

★ Tā dēvētais «vasarnicu bums» ★ Vēlamais un esošais
★ Nonākuši krustcelēs ★ Uzņēmība + stingra kontrole.

Vieta te ir lieliska. Kā sacīja viens mazdārziņa īpašnieks: no rīta līdz vakaram — saule, tuvējās mežos — zemenes, melnes, sēnes. Un līdzās plūst Daugava. Visi, kas nepieciešams, lai pilnībā atgūtos un atpūstos pēc pilsētas trokšņiem. Šī svaigā gaisa un saules valstība ir pavisam netālu — 15 kilometru no Līvāniem.

Tāpēc nav brīnums, ka pirms dažiem gadiem pilsētu pārņēma īsts vasarnicu būvēšanas drudzis. Eksperimentālajā māju būves kombinātā vien dārzenkopības biedrībā (te to dēvē par kooperatīvu) stāties gribētāju sarādās ap divi simti. Šī dārzenaudzētāju sabiedrība pašreiz ir lielākā — tā aizņem 16 hektārus valsts fonda zemes (kolhoza «Rīts» teritorijā). Daudz ko neatpaliek līdzīgi kooperatīvi būvmateriālu un konstrukciju kombinātā un Preiļu 21. pārvietojamajā mehanizētajā kolonā.

So sabiedrību tipveida statūtos nosacīti organizāciju uzdevumi: kolektīvā īpašumā esošo dārzu izmanto, lai ražotu augļus, ogas, dārzeņus un citu lauksaimniecības produkciju, kā arī, lai radītu apstākļus strādājošo un viņu ģimeņu kultūrai atpūtai, veselības uzlabošanai. Svarīgs moments — pusaudžu radināšana pie darba. Kas gan vēl būtu vajadzīgs Līvānu rūpniecības uzņēmumu strādniekiem? Zinām taču, ka pilsētas robežās (strēmelē starp upi un dzelzceļu) ne visiem iespējams lerādīt zemi mazdārziņiem. Taču cilvēki arvien vairāk tiko pastrādāt un atpūsties savā dārzā. Šī tendence pastiprinās tagad, kad skaužam no sadzīves alkohola. Lai pieveiktu ļaunumu, mums jāoperē ar konkrētu un efektīvu darbības programmu. Un te lieti noder pasākumi kolektīvās dārzenkopības jomā.

Līvānos šīs sabiedrības joprojām sauc par dārzenkopības (nevis dārzenkopības) kolektīviem. Jā, sākums jau tāds bija. Dārzenkopības kooperatīva locekļi ir tiesīgi zemi (600 kvadrātmetru) izmantot piecus gadus. Pēc tam, ja kolhozam rodas vajadzība, šo zemi var mazdārziņiem lietot. Dārzenkopības kooperatīva statūti stingri nosaka, ka pilsonis drīkst uzbūvēt tikai nelielu mājiņu, kur glabāt zemes apstrādei vajadzīgo inventāru. Šī mājiņa ir bez elektrības, bez kanalizācijas un citām sadzīves ērtībām. Taču Līvānu viena dārzenkopības sabiedrība mēģināja šos statūtu punktus ignorēt (atļāva būvēt samērā kapitālas ēkas) un, dabīgi, saņēma

stingru brīdinājumu ar aizliegumu šādu celtniecību turpināt. Pamats: šīs celtnes bija dārzenkopības kooperatīvam nevis dārzenkopības sabiedrībai atbilstošas. Latvijas PSR Ministru Padomes 1985. gada 20. februārī pieņemtā lēmumā lasām sekojošo: «Atzīt, ka nav lietderīgi organizēt dārzenkopības sabiedrības uzņemumus, iestādēs un organizācijās, kas atrodas rajona pakļautības pilsētās.»

Un viens otrs kļuva domīgs: vai tas ir to vērts? Patiesi — vai liels prieks braukt 15 kilometru, lai izravētu kartupeļus, burkānus, bietes, un tūlīt atgrieztos smalcīgajā pilsētā uz karstā asfalta? Un vēl — sestdienās, svētdienās pilsētas autobusa maršruts ir pagarināts (tiesa, ne visai pārdomāta bilešu iegāde — bijeti braucienam turp un atpakaļ var izmantot tikai tajā pašā dienā).

Taču šī gada maijā (protams, atbildot arī uz līvāniešu lūgumiem) Latvijas PSR Ministru Padome pieņēma lēmumu par izmaiņām dārzenkopības un dārzenkopības sabiedrību organizēšanā. Tikko pieņemtais aizliegums, kas attiecas uz Līvāniem kā rajona pakļautības pilsētu, vairs nav. Tātad vēlamais ieguvīšis likuma aizsardzību. Taču ar ieceru īstenošanu pagaidām neveicas.

Nav tik vienkārši dārzenkopības sabiedrības pārveidot par dārzenkopības sabiedrībām. Vajadzīga jauna dokumentācija: projekts teritorijas izmantošanai (cerējam, ka šo projektu izstrādās Latvijas Valsts zemes ierīcības projektēšanas institūts), vajag tā saukto piesaistes projektu — tos izstrādātu rajona arhitekta grupa. Pieņemtie projekti jāapstiprina rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejai, un tikai pēc tam var sākties kolektīvā dārzenkopības apgušana.

Taču Latvijas Valsts zemes ierīcības projektēšanas institūts atteicās izstrādāt šādu projektu — tas neesot institūta uzdevums. Kolektīvā dārza gribētājus nosūtīja uz Valsts agrorūpniecisko komiteju, taču tai savukārt citu projektētāju nav, tikai jau minētais zemes ierīkotāju plānotāju kolektīvs. Aplis noslēdzies. Izeja ir tikai viena: katram uzņēmumam vai organizācijai, kur izveidota dārzenkopības sabiedrība, jālūdz palīdzību savas ministrijas projektēšanas institūtiem. Melioratoriem ir savs «Meliorprojekts», celtniekiem — «Kolhozprojekts». Tur arī, starp citu, jau griezušies biedri no Līvānu būvmateriālu un

konstrukciju kombināta. Taču Līvānu stikla fabrikas laudīm būs problēma sameklēt projektētāju. Sava veida krustcelēs ir arī eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas strādnieki — viņu dārzenkopības sabiedrībai piešķirta zeme (no valsts zemes fonda rezerves) kolhoza «Zelta vārpa» teritorijā. Nu ir jāizvēlas — kādu ceļu iet? Dārzenkopības vai dārzenkopības? (Ja izvēlas pēdējo, tad, kā paredz republikas valdības lēmums, zeme tiek nodota dārzenkopības sabiedrībai mūžīgā lietošanā.)

Skaidrs ir viens: pārprojektēšana (būtībā tā ir tikai nosaukuma maina) ievilksies. Pēc «Zemesprojekta» atteikuma atliek pašiem rosīties, būt uzņēmīgākiem.

Problēmas risinājums nav tik vienkāršs — atvēlētais zemes gabals ir jālabiekārto. Nevaram taču sacīt, ka apkārtnē visur atbilst vasarnicu rajona prasībām. Darbu daudz: jāmeliorē (to savā zemes gabalā jau izdarījuši Preiļu 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas laudīs, jo — paši taču meliorē), jāierīko artileriskās akas (parastie dīķiši vasaļā izžūst), teritorija jāizžogoj (pa sakņu dārzēm jau saimnieko zaķi), jābūvē ceļi. Dažām dārzenkopības sabiedrībām pietrūkst līdzekļu — biedru skaits kolektīvā nepalielinās, jo cilvēki piesardzīgi nogaida. Savs vārds šajā jautājumā būtu sakāms arī rajona izpildkomitejas dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļai, arī rajona agrorūpnieciskajai apvienībai. Vismaz derētu izskaidrot, kādas ir dārzenkopības sabiedrību attīstības perspektīvas.

Sasāpējis jautājums — celtniecības materiāli. Līvānu eksperimentālās būves kombināts pārdod atgriezumus, bet — tikai sava uzņēmuma cilvēkiem. Daži cenšas izmantot materiālus, kas iegūstami, kad nojauca kādu vecu ēku. Protams, to kvalitāte ir sliktā.

Jāpievērš uzmanība faktam, ka kokmateriālus un izstrādājumus no metāla cilvēki savā īpašumā ne vienmēr iegūst godīgā ceļā. Tas pats sakāms par transportdarbiem. Te jābūt visstingrākajai kontrolei. Ir taču speciāls lēmums par bezstrādes ienākumu likvidēšanu.

Isi — ir sākts labs darbs dārzenkopības sabiedrību veidošanā, strādājošo veselības atpūtas organizēšanā. Atstāt to pašplūsmā vai pamest pusdaru — vienkārši nedrīkst.

I. KORŅOĻA

«EZERZEME»
2. augustā — «Virsaitis Baltā Spalva», VDR — MTR, sāks. plkst. 14, 16, 18, 20; 3. augustā — «Tiesneses Ivanovas privātā lieta», M. Gorkija st., sāks. plkst. 16, 18, 20; 4. augustā filmas sāks. plkst. 17, 19, 21; 5. augustā — «Odesas varondarbs», 1. un 2. sērija, sāks. plkst. 17.30, 20; 6. augustā — «Kad bremses netur», Rīgas st., sāks. plkst. 17, 19, 21; 7. augustā — «Gimnāzista kungs», M. Gorkija st., sāks.

plkst. 17, 19, 21; 8. augustā — «Lifts uz ešafotu», Francija, sāks. plkst. 17, 19, 21.

«ATPOTA»

2. augustā — «Mēs apsūdzam», 1. un 2. sērija, A. Dovženko st., sāks. plkst. 14, 16.30, 19; 3. augustā — «Uz visu banku», Polija, sāks. plkst. 16, 18, 20; 4. augustā filmas sāks. plkst. 17, 19, 21; 6. augustā — «Kad beigsies rudens lietus», «Gruzija-film», sāks. plkst. 17, 19, 21; 7. augustā — «Virsaitis Baltā Spalva», VDR — MTR, sāks. plkst. 17, 19.21; 8. augustā — «Tiesneses Ivanovas privātā lieta», M. Gorkija st., sāks. plkst. 17, 19, 21.

Informē kultūras un sporta kompleks

KULTURAS PASĀKUMI AUGUSTĀ

3. augustā plkst. 19.00 rajona kultūras namā viesojas Žoržs Siksna un estrādes ansamblis, mākslinieciskais vadītājs LPSR Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks Ivars Birkāns.
10. augustā plkst. 20.00 — vokāli instrumentālā ansambļa «Barometrs» koncerts rajona kultūras namā.
9. augustā plkst. 19.00 — vokāli instrumentālā ansambļa «Barometrs» koncerts Līvānu kultūras namā.
23. augustā plkst. 19.00 — vokāli instrumentālā ansambļa «Tukums-3» koncerts Līvānu kultūras namā.

SPORTA PASĀKUMI

No 7. līdz 10. augustam PSRS meistarsacīkstes ūdensslēpošanā jauniešiem Preiļu SCO ūdensslēpošanas bāzē Eikšas ezerā.
9. augustā plkst. 13.00 — Vissavienības fizikultūriešu dienas veiktīti sporta svētki Preiļu stadionā.

MALNAVAS SOVHOZTEHNIKUMS

uzņem audzēkņus ar astoņgadīgo izglītību
agronomijas, lauksaimniecības elektrifikācijas, lauksaimniecības mehanizācijas, lauksaimniecības uzņēmumu grāmatvedības specialitātēs.
Mācības notiek latviešu un krievu valodā.
Mācību ilgums agronomijas specialitātē 3 gadi 7 mēneši, lauksaimniecības elektrifikācijas un lauksaimniecības mehanizācijas specialitātē 3 gadi 10 mēneši, lauksaimniecības uzņēmumu grāmatvedības specialitātē 2 gadi un 10 mēneši.
Vidusskolu beigušos uzņem otro kursu papildināšanai.
Tehnikumu beigušus iegūst: agronoma, tehniķa elektrika, tehniķa mehāniķa vai grāmatveža kvalifikāciju ar tiesībām iestāties augstskolā.

Audzēkņi, kas sekmīgi mācās, saņem 30 rubļu stipendiju mēnesī, teicamnieki — par 25 procentiem vairāk, bet tie, kuri mācās uz «labi» un «teicami» un aktīvi piedalās sabiedriskajā darbā, kā arī no saimniecībām komandētie — par 15 procentiem lielāku stipendiju.
Tehnikumā ir kopmītne un kopgalds.
Agronomijas, elektrifikācijas un mehanizācijas nodaļās iestāju eksāmeni nav jāliek. Grāmatvedības nodaļā no iestāju eksāmeņiem atbrīvoti audzēkņi, kuri

mācījušies uz «4» un «5», pārējiem jāliek iestāju eksāmeni dzimtajā valodā (diktāts) un matemātikā (vārdos).
Iestāju eksāmeni notiek no 25. jūnija līdz 5. jūlijam un no 1. augusta līdz 20. augustam.
Stājoties tehnikumā, jāiesniedz šādi dokumenti: tehniskuma direktoram adresēts iesniegums (iesnieguma veidlapu var saņemt tehnikumā), dokuments par astoņgadīgās skolas vai vidusskolas izglītību (oriģināls), izziņa par veselības stāvokli (086/y veidlapa), četras fotokartītes (3x4 cm), izraksts no darba grāmatīņas (reflektantiem, kuriem ir praktiskā darba stāžs), norīkojums (ja uz tehnikumu mācīties komandē kolhozs, padomju saimniecība vai kāda cita iestāde, organizācija, uzņēmums).

Iestājoties jāuzrāda dzimšanas apliecība vai pase, karaklausības apliecība, ja persona pakļauta karadienestam, karadienestā le-saucamā vecuma personas uzrāda izziņu no dzīves vietas.
Dokumentus pieņem no 1. jūnija līdz 1. augustam, vidusskolu beigušajiem — līdz 15. augustam.
Mācību sākums 1. septembrī. Saiksmē: ar autobusiem līdz Kārsavai, ar vilcienu līdz Malnavas vai Kārsavas stacijai. Ir pilsētas autobuss Kārsava — Malnava.
Tehnikuma adrese: 228051, Ludzas raj., p. n. Vitoli, Malnavas sovhoztehnikums. Telefons 31274 vai 33106.

Mūsu konsultācijas

Kartupeļu

ražas saglabāšana mazdārziņos

Redakcijā un agroķīmiskajā laboratorijā vairāki individuālo mazdārziņu lietotāji, kuri audzē kartupeļus, griezušies ar jautājumiem, kā saglabāt bumbuļu ražas. Tas sevišķi interesē pilsētniekus. Gadīem ilgi kartupeļi viņu mazdārziņos tiek audzēti vienā un tajā pašā vieta, tāpēc tie arvien vairāk pakļauti kaitēkļu un slimību iedarbībai.

Visizplatītākā kartupeļu slimība ir LAKSTU PUVE — FITOPTORA. Ar to vīrszemes daļas inficējas ziedēšanas laikā vai pēc tās. Uz lapām parādās brūni plankumi, slimība strauji izplatās, un priekšlaicīgi iet bojā laksti. Puvuma sēnītes sporas pāriet uz bumbuļiem, un tie kļūst nederīgi ligākai uzglabāšanai. Izplatās ar augu atliekām, kartupeļu sēklīm, strauji attīstās paaugstinātā gaisa mitrumā un kad temperatūra ir 20 — 25 grādi. Kā pret šo slimību cīnīties?

Vispirms — jāstāda veselīgi kartupeļi, var jarovizētos, tad ražu novāc agrāk — pirms lakstu puves parādīšanās. Jarovizēšanas laikā slimos bumbuļus viegli atšķirot, izturību pret slimību palielina kālija, fosfora mēslu, mikroelementu piedevām. Pirms ražas novākšanas vismaz 5 dienas iepriekš jānokop laksti, tad bumbuļus 4 stundas apsaulo, bet šķirošanu veic pēc 2 — 3 nedēļām, jo tad parādās visas lakstu puves pazīmes. Ziemas uzglabāšanai paredzētie kartupeļi rūpīgi jāpārslāsa.

Lakstu puvi var apkarot ķīmiski, kartupeļus ziedēšanas laikā un pēc tam apmigojot ar polihloru, vara oksihlorīdu (ir pārdošanā Preiļos) vai polikarbacīnu. Šķiduma izgatavošanai ņem 40 gramus preparāta, 10 litrus ūdens, izmantojot medeksu vai bordo šķidumu, šādā pašā ūdens daudzumā jāizšķīdina atliecīgi 15 un 100 grami ķīmikāliju. Apmigošana jāveic 2 — 5 reizes ar 5 — 8 dienu starplaiku. Nedrīkst to darīt 20 dienas pirms ražas novākšanas, Kolorado vaboļes apkarošanai, izņemot bordo šķidumu, var pielikt 20 gramus karbofosa, hlrofosa vai aktelika. Šos preparātus var iegādāties saimniecības preču veikalos.

Par dažām citām raksturīgākajām slimībām.

SAUSPLANKUMAINĪBA. Uz lapām parādās sīki leapāji stūraini plankumi. Stipri slimojot, tās dzeltē un nokalst, stublāji pārkļūst ar melniem plankumiem, kuri pāriet uz bumbuļiem. Slimība attīstās pirms

lakstu puves, strauji progresē karstā laikā.
Apkarošana: savlaicīgi jānovāc kartupeļu laksti, jāievēro augu maiņa, kālija devas ceļ augu izturību. Ķīmiskā ceļā apkaro tāpat kā lakstu puvi.

MELNKAJA. Sakņu kakli nomelnē un pūst. Infekcijas avots ir sēklas un nesatrūdējušas augu atliekas. Lai izvairītos, slimie augi periodiski jāizvāc, bumbuļi uz lauka jāapzāvē. Ķīmiski apkarot nevar.

PARASTAIS KRAUPIS. Saslimst (līki) bumbuļi. Vīrsmā pārkļūst ar krevelainām vātim, plātsām, kārpjām. Izplatās galvenokārt caur augsnī. Nedrīkst lietot sēklai stipri krevelainos bumbuļus, mēslo: zemi ar svaigiem kūtsmēsliem. No slimības pasargā augu maiņa un bagāts mēslu slānis.

VIRUSU SLIMĪBAS. To pazīmes ir visādā veida lakstu rītināšanās un mozaikas (nedabiska lapu nokrāsas maina). Te augsnē nav nekādas nozīmes. Slimības ierosinātāji saglabājas pašos kartupeļos. Apkarošana: augšanas beigās jāizvāc slimie laksti, stādīšanai jāatlasa veselīgi bumbuļi.

M. KOKOREVICĀ,
rajona galvenā augu aizsardzības agronome

Redaktors V. PETROVS

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

TĀLRUNI: redaktoram — 22059, redaktora vietniecei izdevumu krievu valodā un atbildīgajam sekretāram — 22154, redaktora vietniecei, lauksaimniecības un partijas dzīves nodaļai — 21996, rūpniecības un celtniecības nodaļai — 21759, vāstuju, sabiedrisko organizāciju un skolu dzīves nodaļai — 22203, informācijas nodaļai — 21769, fotokorespondentam — 21985, grāmatvedībai, uzzinām par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Leņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское Знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгане», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

Tir. 13 248 eks. (latv. val. 9 543 eks., krievu val. 3 705 eks.).

Laikraksts iespiešs Latvijas PSR Valsts izdevniecībā, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. Indeks 68169. 1. nos. iespiedoksts. Ofsetiespiedums. Pas. 931.